

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

ที่ ธปท.ว. 1877 /2569 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์
การบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ขอนำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 16/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงิน ลงวันที่ 18 มีนาคม 2569 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 143 ตอนพิเศษ 72 ง ลงวันที่ 19 มีนาคม 2569 แล้ว โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2569 เป็นต้นไป

สาระสำคัญของการออกประกาศในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันการเงินยกระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดให้มีความรัดกุมครอบคลุมตลอดกระบวนการ และเหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยง ซึ่งในระยะแรกจะเน้นธุรกรรมเบิกถอนเงินสดและธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเช็คเงินสดที่ส่งผลให้เกิดการเบิกถอนเงิน โดยให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฉบับนี้เพิ่มเติมจากที่ประกาศกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าสำหรับสถาบันการเงิน¹ ซึ่งสรุปหลักเกณฑ์ได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารระดับสูงต้องดูแลให้สถาบันการเงินกำหนดและดำเนินการตามกระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด และแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า ลักษณะธุรกรรม พื้นที่ และช่องทางการให้บริการ

2. สถาบันการเงินต้องมีการบริหารความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยง ดังนี้

(1) จัดให้ลูกค้าแสดงตนหรือยืนยันตัวตนก่อนทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดทุกครั้ง ซึ่งรวมถึงการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดเป็นครั้งคราว

(2) จัดให้มีการสอบถามหรือขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด และมีแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของธุรกรรมและ/หรือระดับความเสี่ยงของลูกค้า

¹ ธปท. จะนำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าสำหรับสถาบันการเงินต่อไป

(3) จัดให้กรณีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้าภายใน 1 วันตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป เป็นธุรกรรมที่มีความเสี่ยงในระดับสูงและปรับระดับความเสี่ยงของลูกค้าให้เป็นความเสี่ยงสูงที่สถาบันการเงินต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นสำหรับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดในครั้งนั้น

(4) มีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และตรวจสอบพฤติกรรมในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้า และกำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้าอย่างเหมาะสม โดยหากพบความเคลื่อนไหวหรือการทำธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติ ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมปกติหรือไม่มีเหตุผลประกอบการทำธุรกรรมที่ชัดเจน ให้ติดตามหรือเฝ้าระวังลูกค้ารายดังกล่าวอย่างใกล้ชิด และมีแนวทางบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของธุรกรรมและ/หรือความเสี่ยงของลูกค้า

(5) จัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

(6) มีแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม รวดเร็ว และเป็นธรรม

3. สถาบันการเงินต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินหรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่มีลักษณะผิดปกติต่อ ธปท. ตามรูปแบบที่กำหนด เพื่อให้ ธปท. สามารถติดตามดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาพรวมของระบบสถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ภาณุเดชทิพย์)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 16/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงิน

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5856, 0 2283 6542, 0 2283 6851

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ FIOP-RPD@bot.or.th

เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงิน

1. เหตุผลในการออกประกาศ

การทำธุรกรรมโดยใช้เงินสดสามารถทำได้ง่ายและคล่องตัวโดยไม่มีบันทึกข้อมูลการทำธุรกรรมและตัวตนผู้ใช้น้ำเงินสด จึงมีข้อจำกัดอย่างมีนัยสำคัญในการติดตามหรือตรวจสอบเส้นทางการเงิน การใช้น้ำเงินสดจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่ถูกใช้ในการปิดบังการเคลื่อนย้ายเงินหรือปกปิดแหล่งที่มาของเงินที่ได้มาจากการก่ออาชญากรรม ซึ่งสถาบันการเงินเป็นผู้ให้บริการทางการเงินหลักที่เกี่ยวข้องกับเงินสด ทั้งการรับฝากและการเบิกถอนเงินสด การรับฝากเช็คเงินสดเข้าบัญชี การเบิกถอนเงินโดยขอให้สถาบันการเงินออกเป็นเช็คเงินสด การยื่นเช็คเงินสดให้สถาบันการเงินใช้เงิน (เช่น การรับฝากเช็คที่ระบุให้ใช้เงินแก่ผู้ถือ) และการรับแลกธนบัตร ดังนั้น สถาบันการเงินจึงอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการกระทำความผิดปะปนไปกับการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนทั่วไปได้ ดังที่ปรากฏตามสื่อว่ามี การใช้สถาบันการเงินเป็นเครื่องมือในการเคลื่อนย้ายเงินจากการก่ออาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในระยะนี้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานและความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในการยกระดับการบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของสถาบันการเงินเพื่อป้องกันมิให้สถาบันการเงินถูกใช้เป็นช่องทางในการสนับสนุนการกระทำความผิดหรือกิจกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเพื่อคุ้มครองผู้ให้บริการทางการเงิน จึงออกหลักเกณฑ์ฉบับนี้ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ โดยกำหนดให้สถาบันการเงินต้องมีการบริหารความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดให้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยง โดยเน้นธุรกรรมเบิกถอนเงินสดก่อน รวมถึงธุรกรรมที่เกี่ยวกับเช็คเงินสดที่ส่งผลให้เกิดการเบิกถอนเงิน ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การจัดให้ลูกค้าแสดงตนหรือยืนยันตัวตนก่อนการทำธุรกรรม การขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หรือเอกสารประกอบวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่สอดคล้องตามระดับความเสี่ยง และกระบวนการติดตาม ฝ้าระวัง ตรวจสอบและตรวจสอบพฤติกรรมการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้า รวมทั้งการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเมื่อตรวจพบหรือได้รับแจ้งการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่ผิดปกติไปจากการทำธุรกรรมทั่วไปหรือไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมปกติของลูกค้า หรือมีปริมาณธุรกรรมสูงเกินกว่าการทำธุรกรรมทั่วไป ตลอดจนการจัดให้มีแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ สำหรับการบริหารความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดในลักษณะอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในประกาศฉบับนี้ เช่น การรับฝากเงินสด การรับฝากเช็คเงินสดเข้าบัญชี และการรับแลกธนบัตร

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะประเมินความเสี่ยงและอาจพิจารณาขยายขอบเขตธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดให้ครอบคลุมต่อไป เพื่อให้สถาบันการเงินมีการบริหารจัดการความเสี่ยงในการให้บริการทางการเงินอย่างเหมาะสม

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 มาตรา 41 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดสำหรับสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. เนื้อหา

4.1 คำจำกัดความ

“ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด” หมายความว่า ธุรกรรมเบิกถอนเงินสด หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเช็คเงินสดที่ส่งผลให้เกิดการเบิกถอนเงิน เช่น การเบิกถอนเงินโดยขอให้สถาบันการเงินออกเป็นเช็คเงินสด การยื่นเช็คเงินสดให้สถาบันการเงินใช้เงิน

“ลูกค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดกับสถาบันการเงิน

“บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งตกลงกันทางกฎหมายให้เป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

4.2 หลักการ

เพื่อดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินในฐานะตัวกลางในการให้บริการทางการเงิน และเพื่อป้องกันไม่ให้เป็นสถาบันการเงินถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการกระทำความผิดในลักษณะเคลื่อนย้าย หรือแปรสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดปะปนไปกับการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะกรณีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดซึ่งมีความเสี่ยงจากการที่ไม่สามารถติดตามหรือตรวจสอบเส้นทางการเงินได้ สถาบันการเงินจึงต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดอย่างรัดกุมเพิ่มเติมจากบริการทางการเงินอื่น โดยต้องดูแล

ให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ครอบคลุมตลอดกระบวนการ โดยให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า ลักษณะธุรกรรม พื้นที่ และช่องทางการให้บริการ และมีการทบทวนกระบวนการดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เท่าทันกับพฤติกรรมในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ สถาบันการเงินต้องดูแลให้การบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าวไม่สร้างภาระแก่ลูกค้าจนเกินควร และต้องมีแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม รวดเร็ว และเป็นธรรมด้วย

4.3 หลักเกณฑ์

ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้เพิ่มเติมจากที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าสำหรับสถาบันการเงิน

4.3.1 การกำหนดกระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด และแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบ

ผู้บริหารระดับสูงต้องดูแลให้สถาบันการเงินกำหนดและดำเนินการตามกระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด และแนวทางในการดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบ เช่น กำหนดลักษณะหรือรูปแบบการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งอาจสะท้อนได้จากมูลค่า ความถี่ หรือปัจจัยอื่น ๆ ขอข้อมูลหรือเอกสารประกอบวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด รวมถึงมีแนวทางวิเคราะห์พฤติกรรมของลูกค้าสำหรับใช้ประกอบการบริหารความเสี่ยง โดยการกำหนดกระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติดังกล่าวต้องเหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า ลักษณะธุรกรรม พื้นที่ และช่องทางการให้บริการ

4.3.2 การบริหารความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสด

(1) สถาบันการเงินต้องจัดให้ลูกค้าหรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายจากลูกค้า (หากมี) แสดงตนหรือยืนยันตัวตนก่อนทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดทุกครั้ง ซึ่งรวมถึงการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดเป็นครั้งคราว โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังนี้

(1.1) สำหรับการให้บริการผ่านสาขาทั่วไป กรณีบุคคลธรรมดาหรือผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้ทำธุรกรรมต้องจัดให้มีการแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางและหมายเลขโทรศัพท์หรือที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์ที่ติดต่อได้ รวมทั้งลายมือชื่อของลูกค้าหรือผู้รับมอบอำนาจ โดยในกรณีที่ไม่เคยแสดงตนไว้ก่อน ให้ขอข้อมูลอาชีพและสถานที่ทำงานประกอบด้วย ส่วนกรณีนิติบุคคลต้องแสดงหนังสือรับรองบริษัท พร้อมทั้งหมายเลขโทรศัพท์หรือที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์ที่ติดต่อได้

(1.2) สำหรับการให้บริการผ่านสาขาอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ต้องให้มีการยืนยันตัวตนด้วยวิธีการที่มีความปลอดภัยไม่ว่าจะมีการแสดงบัตรหรือไม่มีการแสดงบัตร เช่น การแสดงบัตรร่วมกับการใช้รหัสส่วนบุคคล (Personal Identification Number: PIN) การใช้รหัสใช้ครั้งเดียว (One-Time Password: OTP) การยืนยันผ่านแอปพลิเคชันของสถาบันการเงิน หรือการใช้ข้อมูลชีวมิติ (Biometrics) ของลูกค้า

(2) สถาบันการเงินต้องพิจารณาจัดให้มีการสอบถามหรือขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดและมีแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของธุรกรรมและ/หรือระดับความเสี่ยงของลูกค้า เช่น ขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมจากลูกค้ากรณีธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดเป็นมูลค่าสูงเกินกว่าการทำธุรกรรมตามพฤติกรรมปกติของลูกค้า โดยหากลูกค้าไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมหรือไม่สามารถแสดงเอกสารประกอบวัตถุประสงค์ได้อย่างครบถ้วนเพียงพอ แต่ลูกค้ามีเหตุผลที่เหมาะสมและได้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดดังกล่าว ก็อาจให้บริการได้ตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ แต่หากลูกค้าไม่สามารถแสดงเหตุผลที่เหมาะสมและได้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดดังกล่าวได้ สถาบันการเงินต้องไม่ทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดในครั้งนั้น

นอกจากนี้ สถาบันการเงินต้องวิเคราะห์พฤติกรรมของลูกค้า หรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายจากลูกค้า (หากมี) พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลพฤติกรรมที่ผิดปกติไว้ในระบบงานที่เกี่ยวข้องของสถาบันการเงินตามกระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติที่สถาบันการเงินกำหนดตามข้อ 4.3.1

(3) กรณีสถาบันการเงินพบการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้าภายใน 1 วันตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป ให้สถาบันการเงินจัดให้การทำธุรกรรมดังกล่าวเป็นธุรกรรมที่มีความเสี่ยงในระดับสูงและปรับระดับความเสี่ยงของลูกค้าให้เป็นความเสี่ยงสูงที่สถาบันการเงินต้องตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence: EDD) สำหรับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเงินสดในครั้งนั้น โดยนอกจากจะขอข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดแล้ว ให้หาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นที่น่าเชื่อถือ หรือดำเนินการให้ลูกค้านำเสนอเอกสารประกอบวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรม หรือให้ขอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับกิจการ อาชีพ ชื่อและสถานที่ตั้งที่ทำงานของลูกค้า และผู้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ากรณีเป็นลูกค้านิติบุคคล ทั้งนี้ หากไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นสำหรับการทำธุรกรรมดังกล่าวได้ หรือลูกค้าไม่ให้ข้อมูลเพิ่มเติม แต่ลูกค้ามีเหตุผลที่เหมาะสมและได้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดดังกล่าว ก็อาจให้บริการได้ตามแนวทางการบริหาร

ความเสี่ยงที่กำหนดไว้ เช่น ขอให้ลูกค้าทำธุรกรรมด้วยวิธีการอื่นที่สามารถติดตามหรือตรวจสอบเส้นทางการเงินได้ หรือจำกัดจำนวนเงินสดที่สามารถทำธุรกรรมได้

กรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นได้ และลูกค้าไม่สามารถแสดงผลที่เหมาะสมและให้เห็นถึงความจำเป็นในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดดังกล่าวได้ สถาบันการเงินต้องไม่ทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดในครั้งนั้น โดยเมื่อรายงานการทำธุรกรรมดังกล่าวให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทราบตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้สถาบันการเงินติดตามคำสั่งของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่หากพ้นระยะเวลาที่สถาบันการเงินกำหนดไว้สำหรับการติดตามคำสั่งแล้ว สถาบันการเงินอาจพิจารณาทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดต่อไปได้

(4) สถาบันการเงินต้องมีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบและตรวจสอบพฤติกรรมการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้า โดยต้องกำหนดแนวทางที่สามารถติดตาม ตรวจสอบและตรวจสอบพฤติกรรมลูกค้า และกำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้าอย่างเหมาะสม รวมถึงต้องทบทวนและปรับปรุงแนวทางดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินพบความเคลื่อนไหวหรือการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้าที่มีลักษณะผิดปกติ ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมปกติของลูกค้าหรือไม่เห็นเหตุผลประกอบการทำธุรกรรมที่ชัดเจน ให้สถาบันการเงินติดตามหรือเฝ้าระวังลูกค้ารายดังกล่าวอย่างใกล้ชิดและมีแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของธุรกรรมและ/หรือความเสี่ยงของลูกค้า ตามกระบวนการและแนวปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติที่สถาบันการเงินกำหนดตามข้อ 4.3.1 ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันการเงินตรวจพบความผิดปกติจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดซึ่งเกี่ยวข้องกับภัยทุจริตดิจิทัล ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารจัดการภัยทุจริตดิจิทัล (Digital Fraud Management)

อย่างไรก็ดี หากสถาบันการเงินได้ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้นแล้ว และต่อมาพบว่ามีปัจจัยอื่นที่ทำให้ลูกค้ามีความเสี่ยงลดลง สถาบันการเงินต้องพิจารณาทบทวนการจัดระดับความเสี่ยงลูกค้าให้เหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

(5) สถาบันการเงินต้องจัดเก็บข้อมูลและเอกสารการแสดงตนของลูกค้า และการแสดงวัตถุประสงค์การทำธุรกรรม รวมถึงการบันทึกพฤติกรรมและรายละเอียดการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระบบหรือสถานที่ที่มีความมั่นคงปลอดภัย โดยเก็บรักษาตามระยะเวลาที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตรวจสอบ หรือใช้ประกอบการสอบสวนหรือดำเนินคดี หรือเพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบและการควบคุมภายในของสถาบันการเงิน

(6) สถาบันการเงินต้องมีแนวทางหรือกระบวนการที่เหมาะสม รวดเร็ว และเป็นธรรม เพื่อดูแลลูกค้าที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ เงินสด หากปรากฏในภายหลังว่าไม่ใช่ธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติ

อนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยสนับสนุนให้สถาบันการเงินนำแนวทางที่กำหนด ในประกาศฉบับนี้ไปปรับใช้กับธุรกรรมการรับฝากเงินสด การรับฝากเช็คเงินสดเข้าบัญชี และการรับแลก ธนบัตรด้วย ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาออกประกาศหลักเกณฑ์ที่ใช้กับธุรกรรมดังกล่าวต่อไป

4.3.3 การจัดทำและจัดส่งรายงานข้อมูลมายังธนาคารแห่งประเทศไทย

สถาบันการเงินต้องจัดทำและจัดส่งรายงานข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ทางการเงินหรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่มีลักษณะผิดปกติตามรูปแบบ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถติดตามดูแลการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดของลูกค้าได้ รวมทั้งจัดทำและจัดส่งรายงานหรือข้อมูลอื่น เพิ่มเติมเป็นรายกรณีตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยร้องขอ

4.4 การกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม สั่งให้แก้ไข ชะลอ หรือระงับการให้บริการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณากำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม สั่งให้แก้ไข ชะลอ หรือระงับการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วน หากพบว่าสถาบันการเงินไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้ หรือกรณีอื่น ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า การดำเนินการของสถาบันการเงินอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและความผาสุกของประชาชน หรือความมั่นคงของสถาบันการเงินและระบบสถาบันการเงิน

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2569 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 18 มีนาคม 2569

(นายวิทย์ รัตนกร)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5856, 0 2283 6542, 0 2283 6851